

НАШ ДОСВЕД СТВАРЭННЯ БЕЛАРУСКАМОЎНЫХ ПАДРУЧНІКАЎ

Арцішэўскі А.А.

*УА “Беларускі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт”,
г. Мінск, Беларусь*

OUR EXPERIENCE IN CREATING BELARUSIAN-LANGUAGE TEXTBOOKS

Artishevsky A.A.

*Belarusian State Medical University,
Minsk, Belarus*

Здаецца, толькі ўчора я і мае пагодкі – “дзеці вайны” – пераступілі парог МДМІ (цяперашні БДМУ), каб, здаўшы ўступныя іспыты, трапіць вучыцца на лячэбны факультэт, але з таго часу мінула больш за семдзсят год. На маіх вачах нанова адбудаваўся Мінск, змяніў аблічча ўніверсітэт, з’явіўся першы беларускамоўны спіс анатамічнай тэрміналогіі, аўтар якога дацэнт, к.м.н. кафедры нармальнай анатоміі Ярашэвіч Станіслаў Пятровіч раптоўна пакінуў жыццё ў лістападзе 2017-га года.

**Фото1. “Анатомический словарь” (1998), “Анатомия:словарь” (2016),
автор С.П.Ярошевич**

Я ведаў Станіслава Пятровіча як сумленнага выхаванца студэнтаў і годнага навукоўца, актыўнага прапагандыста здоровага ладу жыцця і рупліўца нацыянальнага руху. Менавіта ен падчас дзевяностых, калі паўстала пытанне беларускамоўнага навучання, узяўся за стварэнне руска-беларуска-лацінскага “Анатамічнага слоўніка”, тым самым натхняя на аналагічную дзейнасць

іншых, сярод якіх, зразумела, быў я і мае калегі-аднадумцы з гісталагічнай кафедры.

Гэтая праца стала першым крокам да пленнага супрацоўніцтва і збліжэння з Станіславам Пятровічам. Сумесна з ім мы шукалі прызначаныя нашым супраціўнікам доказы неабходнасці мець анатамічныя і гісталагічныя выданні на роднай мове, праводзілі кансультацыі па пытаннях наменклатуры, абмяркоўвалі складанасці перакладу тых ці іншых тэрмінаў, падтрымлівалі зацікаўленнасць тамашніх марфалагаў і мінскіх клініцыстаў да працэса зараджэння новага, незвычайнага.

Вялікі ўклад уносілі і нашы студэнты: прапаноўвалі запазычаныя з братніх славянскіх моў, дзяліліся меркаваннямі, заўвагамі. Напрыклад, замест “матка” раілі казаць “маціца”, “селезенка” – “каса”, “ресница” – “вейка”. Іх ініцыятыўнасць была лепшым рухавіком прагрэса ў напрацоўцы каштоўнага матэрыялу, а шчырая самаададача – пераконвала ў яго мэтазгоднасці.

І няхай гэта быў толькі пачатак гісторыі беларускай анатамічнай літаратуры, але характэрная яму старанасць значна абагаціла навуку каштоўнымі даведнікамі, а потым – падручнікамі.

Літаратура

1. Арцішэўскі, А. А. Нацыянальныя каштоўнасці ў выхаванні сучасная моладзі / А. А. Арцішэўскі // Технологии обучения русскому языку как иностранному и диагностика речевого развития. – Минск : БГМУ, 2019. – С. 484-488.
2. Анатомия : словарь / С. П. Ярошевич [и др.]. – Минск : БГМУ, 2016. – 248 с.
3. Беларуская гісталагічная наменклатура : праект [2750 тэрмінаў]. – Мінск : БДМУ. – 144 с.
4. Арцішэўскі, А. А. Гісталагія з асновамі цыталогіі і эмбрыялогіі / А. А. Арцішэўскі. – Мінск : БДМУ, 2000. – 311